

31 Ιανουαρίου, 1992

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΟΠΙΑΤΖΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/σός]

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΛΑΖΟΥΡΑΣ,

Εφeseίων-Ενάγων

v.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ ΣΚΥΛΛΟΥΡΙΩΤΟΥ,

Εφεσίβλητης-Εναγομένης.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7641).

Σύμβαση — Έγγραφο σύμβαση — Ερμηνεία — Δεν είναι αποδεκτή μαρτυρία για τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών ούτεως ώστε να καταδειχθεί η πραγματική τους πρόθεση — Η πρόθεση των μερών εξάγεται από την σωστή ερμηνεία των προνοιών της σύμβασης.

5

Σύμβαση — Παράβαση — Πρέπει να αποδεικνύεται με μαρτυρία — Το απλό γεγονός της μη παράδοσης πράγματος που παραγγέλθηκε δεν αποδεικνύει παράβαση της σύμβασης.

Με έγγραφη συμφωνία ημερομηνίας 24.9.85 ο εφεσείων συμφώνησε να κατασκευάσει για την εφεσίβλητη διάφορα έπιπλα ένα- 10
ντι του συνολικού ποσού των ΛΚ 3.100. Το ποσό αυτό αυξήθηκε αργότερα στις ΛΚ 3.360 για επιπρόσθετες εργασίες. Προέκυψαν διαφορές μεταξύ των διαδίκων και στις 3.3.86 συνολογήθηκε νέα γραπτή συμφωνία η οποία προνοούσε ότι "το παλαιόν συμβό- 15
λαιο θεωρείται άκυρο επειδή δεν έγιναν τα έπιπλα βάσει του συμβολαίου". Με το νέο εκείνο έγγραφο ο εφεσείων αναλάμβανε να κατασκευάσει και να παραδώσει μια σκαλιστή κρεμάστρα. Όλοι οι όροι του εγγράφου της 3.3.86 εκτελέστηκαν από τις δυο πλευρές εκτός από την παράδοση της σκαλιστής κρεμάστρας.

Με αγωγή του ο εφεσείων ήγειρε αξίωση για ΛΚ 305 έκτακτη 20
εργασία η οποία αποτελείτο κατά τον ισχυρισμό του από την διαφορά των καρέκλων και τραπεζιού της τραπεζαρίας εκ ΛΚ 260 πλέον ΛΚ 45 για ένα τραπέζι. Η εφεσίβλητη αρνήθηκε την απαίτηση, ισχυριζόμενη ότι με το δεύτερο έγγραφο της 3.3.86 είχε καλυφθεί η τυχόν απαίτηση του εφεσείοντα για έκτακτη εργασία και ανταξίωσε εναντίον του εφεσείοντα ΛΚ 45 για παράβαση σύμβα- 25
σης, δηλαδή για τη μη κατασκευή της σκαλιστής κρεμάστρας. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού αρνήθηκε να δεχθεί προφορική μαρτυρία σχετικά με τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών αποφάσισε υπέρ της εφεσίβλητης και απέρριψε την αξίωση του εφεσείον- 30
τα για έκτακτη εργασία, ενώ παράλληλα εξέδωσε απόφαση στην ανταπαίτηση υπέρ της εφεσίβλητης για ΛΚ 45.

Αποφασίσθηκε ότι

5 Η εμνηνεία εγγράφων είναι γενικά νομικό ζήτημα το οποίο αποφασίζεται από το Δικαστήριο και εξωγενής μαρτυρία για τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών δεν είναι αποδεκτή. Το πρωτόδικο Δικαστήριο ορθά είχε αποφασίσει ότι η συμφωνία της 3.3.86 είχε ακυρώσει την αρχική συμφωνία και κατά συνέπεια ο εφεσίων δεν εδικαιούτο να αξιώσει το ποσό της έκτακτης εργασίας, αλλά λανθασμένα είχε εύρει ότι ο εφεσίων είχε παραβεί τις υποχρεώσεις του δυνάμει της σύμβασης με τη μη παράδοση της σκαλιστής κρεμάστρας για την οποία δεν είχε παρουσιασθεί οποιαδήποτε μαρτυρία και ότι το τραπέζι περιλαμβανόταν στην αρχική έκτακτη εργασία. Γι' αυτό ακύρωσε την απόφαση στην αντακαίτηση και έδωσε απόφαση υπέρ του εφεσίωντα για ΔΚ 45 για το τραπέζι.

15

Η έφεση επιτράπηκε εν μέρει χωρίς διαταγή για έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν

Grieg v. Stirling Coal Corpn [1973] 1 All E.R. 545.

Panayiotou v. Island Beach Development (1985) 1 C.L.R. 623.

20

Μαννου ν. Theodorou (1984) 1 C.L.R. 635.

Monypenny v. Monypenny [1861] 9 H.L.C. 114.

Hilbers v. Parkinson [1883] 25 Ch. D. 200.

Georgiades v. Georgiades (1988) 1 C.L.R. 428.

Έφεση.

25 Έφεση από τον ενάγοντα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Σούπιασιης, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 3 Μαΐου, 1988 (Αρ. Αγωγής 3752/86) με την οποία απορρίφθηκε η αξίωσή του για £305.- για έκτακτη εργασία επιπλοποιίας και διατάχθηκε να πληρώσει 30 στην εναγόμενη £45.- για παράβαση συμβατικής του υποχρέωσης.

Ο εφεσίων παρουσιάσθηκε αυτοπροσώπως.

Γ. Παπαθεοδώρου, για την εφεσίβλητη.

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την απόφαση του Δικαστηρίου. Με την έφεση αυτή ο εφεσείων ζητά την ανατροπή της απόφασης Δικαστή του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας με την οποία απέρριψε την αξίωση του για £305.-για έκτακτη εργασία επιπλοποιίας και τον διέταξε 5
σε ανταπαίτηση να πληρώσει στην εφεσίβλητη £45.- για παράβαση συμβατικής του υποχρέωσης.

Ο εφεσείων είναι επιπλοποιός και η εφεσίβλητη οικοκυρά.

Οι διάδικοι προήλθαν σε συμφωνία για την κατασκευή 10
καθορισμένων - είδος, αριθμός, τύπος, ποιότητα και μέγεθος - επίπλων.

Στις 23 Σεπτεμβρίου, 1985, ο εφεσείων ετοίμασε, σε έντυπο, προσχέδιο συμφωνίας. Την επομένη 24 Σεπτεμβρίου, 1985, ο σύζυγος της εφεσίβλητης, με βάση το προ- 15
σχέδιο, έγραψε σε δυο αντίτυπα τη σύμβαση. Το ένα υπογράφηκε από τους συμβαλλόμενους - (Τεκμήρια 1 και 1Α). Το πρωτότυπο έλαβε ο εφεσείων και το ανυπόγραφο αντίγραφο η εφεσίβλητη.

Το ολικό του συμφωνημένου ποσού για τα έπιπλα 20
ήταν £3.100.-.

Σε σύντομο χρόνο η σύμβαση τροποποιήθηκε. Η τροποποίηση γράφηκε από τον εφεσείοντα και στα δυο αντίτυπα. Στο πρώτο μέρος όπου αναφέρεται το ποσό της αρχικής συμφωνίας προστέθηκαν "τραπεζ. διαφορ. καρ. 25
τραπ. £260.-" και το σύνολο "£3.360.-".

Η περιγραφή των καρέκλων της τραπεζαρίας σύμφωνα με τον τύπο 126 Νο. 40 του Ελληνικού φιγουρινού διαγράφηκε και αντικαταστάθηκε με "Α5" του Ιταλικού φιγουρινού, οι οποίες είναι παραδεκτό ότι εισάγονται με 30
σκαλιστό σκελετό.

Ενέκυψαν διαφορές μεταξύ των διαδίκων.

Στις 3 Μαρτίου, 1986, συνομολογήθηκε νέα γραπτή

συμφωνία. Το ουσιώδες μέρος της έχει:-

"συνεφωνήθησαν ότι το παλαιόν συμβόλαιον θεωρείται άκυρον επειδή δεν έγιναν τα έπιπλα βάσει του συμβολαίου."

- 5 Καθορίζεται τρόπος πληρωμής του τιμήματος, το ύψος του οποίου ανέρχεται στις £2.950.-.

Στο νέο αυτό έγγραφο ο εφεσείων ανέλαμβανε να κάνει και παραδώσει μια κρεμάστρα σκαλιστή.

- 10 Όλοι οι όροι του εγγράφου της 3ης Μαρτίου, 1986, εκτελέστηκαν και από τις δυο πλευρές εκτός της παράδοσης της σκαλιστής κρεμάστρας για την οποία θα αναφερθούμε πιο κάτω.

- 15 Ο εφεσείων ήγειρε αξίωση για £305.- έκτακτη εργασία η οποία αποτελείται από τη διαφορά των καρτέκλων και τραπεζιού της τραπεζαρίας £260.- και £45.- για ένα τραπεζάκι μεγέθους 45X45.

Με αγωγή του αξίωσε το πιο πάνω ποσό.

- 20 Η εφεσίβλητη αρνήθηκε την απαίτηση. Ισχυρίστηκε ότι ο εφεσείων παρέβηκε τη σύμβαση της 3ης Μαρτίου, 1986, γιατί δεν παράδωσε τη σκαλιστή κρεμάστρα και με ανταπαίτηση αξίωσε £45.- αποζημίωση για παράβαση σύμβασης.

- 25 Η εκδοχή του εφεσειόντα ήταν ότι το έγγραφο της 3ης Μαρτίου, 1986, ακύρωσε το έγγραφο της 23ης Σεπτεμβρίου, 1985, στο έντυπο, που δεν υπογράφηκε από τους διαδίκους και ότι, εν πάση περιπτώσει, ακύρωσε την αρχική σύμβαση και όχι την τροποποίηση.

- 30 Για το τραπεζάκι των £45 ισχυρίστηκε ότι αυτό έγινε ύστερα από προφορική εντολή της εφεσίβλητης. Ο ίδιος σημείωσε στο έγγραφο που κρατούσε και το ποσό και το μέγεθος του τραπεζιού αυτού.

Η εφεσίβλητη ισχυρίστηκε ότι το συμβόλαιο της 3ης Μαρτίου, 1986, ακύρωσε τη γραπτή σύμβαση της 24ης Σεπτεμβρίου, 1985, περιλαμβανομένης και της γραπτής τροποποίησης του. Παραδέχθηκε ότι αντί δυο τραπεζάκια έγιναν τρία, τα οποία και παρέλαβε, αλλά το τρίτο τραπεζάκι περιλαμβάνεται στο ποσό των £260.-. 5

Ο εφεσείων παρουσίασε μαρτυρία, εξωγενή από τα έγγραφα, την οποία το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη του γιατί δεν ήταν νομικά επιτρεπτό.

Αναφορικά με τις £260.- το Δικαστήριο δέχθηκε ότι με 10 το έγγραφο της 3ης Μαρτίου, 1986, ακυρώθηκε η γραπτή σύμβαση της 24ης Σεπτεμβρίου, 1985, περιλαμβανομένης της γραπτής τροποποίησης της παραγγελίας του και του ποσού. Ανέφερε ρητά ότι η τροποποίηση αναφέρεται στις καρέκλες αλλά δεν έκαμε εύρημα σχετικά με το τραπεζάκι 15 του μεγέθους 45X45.

Απέρριψε την απαίτηση του εφεσείοντα για επιπλέον εργασία γιατί αυτή περιλαμβανόταν στη συμφωνία που ακυρώθηκε.

Ο εφεσείων παραπονείται ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο 20 δεν έλαβε υπόψη εξωγενή μαρτυρία την οποία κατέθεσε και ή παρουσίασε στη δίκη.

Ισχυρίζεται, περαιτέρω, ότι το τραπεζάκι των £45.- είναι εκτός του ποσού των £260.-, αποτελεί ξεχωριστή συμφωνία, την οποία σημείωσε στο δικό του έγγραφο 25 μόνο.

Η ερμηνεία εγγράφων είναι γενικά νομικό ζήτημα το οποίο αποφασίζεται από το Δικαστήριο. (Βλ. *Halfdan Grieg v. Stirling Coal Corpn* [1973] 1 All E.R. 545 (Kerr, J.); *Panayiotou v. Island Beach Development* (1985) 1 C.L.R. 30 623.)

Η μαρτυρία στην οποία αναφέρθηκε ο εφεσείων αφορά τις διαπραγματεύσεις αμέσως πριν την υπογραφή του εγγράφου της 3ης Μαρτίου, 1986. Εξωγενής μαρτυρία για

τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών δεν είναι αποδεκτή. Δεν είναι επιτρεπτή η προσαγωγή μαρτυρίας για απόδειξη ότι υποκειμενικές προθέσεις των μερών δεν είναι σύμφωνες με τις ειδικές εκφράσεις που χρησιμοποιήθηκαν στο έγγραφο. (Βλ. *Μαντου ν. Theodorou* (1984) 1 C.L.R. 635.)

Ο σκοπός της ερμηνείας εγγράφων είναι η ανεύρεση της πραγματικής πρόθεσης των μερών όπως διακηρύσσεται στο έγγραφο.

10 Η ερμηνεία πρέπει να είναι όσο το δυνατό πλησιέστερη στην εμφανή πρόθεση των μερών, όπως ο νόμος επιτρέπει. Η βασική αρχή είναι ότι η πρόθεση των συμβαλλομένων είναι όπως εκφράστηκε με τις λέξεις που περιέχονται στο έγγραφο. (Βλ. *Ραπαγιώτου* (ανωτέρω)).

15 Στην υπόθεση *Monypenny v. Monypenny* [1861] 9 H.L.C. 114 ο Lord Wensleydale είπε στη σελ. 146:-

20 "the question is not what the parties to a deed may have intended to do by entering into that deed, but what is the meaning of the words used in that deed: a most important distinction in all cases of construction and the disregard of which often leads to erroneous conclusions."

Στην υπόθεση *Hilbers v. Parkinson* [1883] 25 Ch. D. 200, ο Δικαστής Pearson είπε στη σελ. 203:-

25 "I conceive that all deeds are to be construed not only strictly according to their words, but so far as possible, without infringing any rule of law, in such a way as to effectuate the intention of the parties."

(Βλ., επίσης, *Georghiades v. Georghiades* (1988) 1 C.L.R. 428.)

30 Εξετάσαμε το περιεχόμενο του εγγράφου της 3ης Μαρτίου, 1986, με πολλή προσοχή.

Με βάση τις πιο πάνω αρχές, το έγγραφο αυτό ακυρώ-

νει το παλαιό συμβόλαιο των διαδίκων. Το παλαιό συμβόλαιο είναι το συμφωνητικό έγγραφο της 24ης Σεπτεμβρίου, 1985, όπως τροποποιήθηκε γραπτά με την αύξηση του ποσού των £260.- για τη διαφορά των καρέκλων και του τραπέζιού.

5

Η τροποποίηση αναφέρεται στα έπιπλα της τραπεζαρίας - καρέκλες και τραπέζι.

Η διαφορά για το τραπέζακι είναι: Το τραπέζακι περιλαμβάνεται στη γραπτή σύμβαση όπως τροποποιήθηκε;

Η τροποποίηση έχει προεκτεθεί. Αναφέρεται στα έπιπλα της τραπεζαρίας, καρέκλες και τραπέζι. Καμιά αναφορά δεν γίνεται στη γραπτή τροποποίηση για τραπέζακι 45X45 ή οποιοδήποτε τραπέζακι. Είναι παραδεκτό γεγονός ότι έγιναν τρία τραπέζακια αντί δυο, τα οποία η εφεσίβλητη παρέλαβε.

10

15

Δεν αμφισβητήθηκε η τιμή του. Ο ισχυρισμός ότι περιλαμβάνεται στις £260 δεν ευσταθεί. Η ερμηνεία της γραπτής τροποποίησης το αποκλείει. Το έγγραφο της 24ης Σεπτεμβρίου, 1985, τροποποιήθηκε σε δυο σημεία. Καμιά όμως τροποποίηση δεν έγινε στο μέρος που αναφέρεται στα έπιπλα της σάλας.

20

Το πρωτόδικο Δικαστήριο ηύρε ότι η πρόσθεση στο έγγραφο που κρατούσε ο εφεσείων έγινε από τον ίδιο.

Καταλήξαμε ότι το τραπέζακι δεν περιλαμβάνεται στο συμβόλαιο που ακυρώθηκε. Ήταν πρόσθετη εργασία και η εφεσίβλητη οφείλει το ποσό των £45.-.

25

Αναφορικά με την κρεμάστρα παρατηρούμε ότι ο εφεσείων παραδέχθηκε την υποχρέωση, αλλά αρνήθηκε ότι παρέβηκε τη σύμβαση γιατί ο ίδιος ήταν πάντα έτοιμος και πρόθυμος να την κατασκευάσει, αλλά, η εφεσίβλητη, η οποία μετέβει στο κατάστημα του για το σκοπό αυτό, δεν όρισε και δεν διάλεξε το είδος των ποδιών της κρεμάστρας και για αυτό δεν την κατασκεύασε.

30

Η εφεσίβλητη ανάφερε στην επανεξέταση επί λέξει "Δεν μου παρέδωσε την κρεμάστρα" και τίποτε άλλο.

5 Η εφεσίβλητη δεν έχει αποδείξει ότι ο εφεσείων παρέβη την υποχρέωση της σύμβασης του αναφορικά με την κρεμάστρα. Το απλό γεγονός της μη παράδοσης δεν συνιστά παράβαση.

Η παράλειψη κατασκευής της κρεμάστρας δεν οφείλεται στον εφεσείοντα, ο οποίος ήταν πρόθυμος, έτοιμος και ικανός να εκτελέσει τη συμβατική του υποχρέωση.

10 Οι ισχυρισμοί γεγονότων στα δικόγραφα, όταν δεν γίνονται παραδεκτά, πρέπει να αποδεικνύονται με ικανοποιητική μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου.

Η εφεσίβλητη απέτυχε να πράξει τούτο.

15 Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση επιτυγχάνει μερικώς.

Η απόφαση στην ανταπαίτηση ακυρώνεται. Η υποχρέωση, βεβαίως, για την κατασκευή και παράδοση της σκαλιστής κρεμάστρας παραμένει.

20 Η απόφαση στην αγωγή τροποποιείται με την έκδοση απόφασης για £45.- υπέρ του εφεσείοντα εναντίον της εφεσίβλητης.

25 Επειδή ο εφεσείων πέτυχε μερικώς και σε μικρή έκταση μόνο, δεν επεμβαίνουμε στη διαταγή του πρωτόδικου Δικαστηρίου για έξοδα, αλλά δεν κάμνουμε καμιά διαταγή για έξοδα στην έφεση.

Η έφεση επιτρέπεται εν μέρει χωρίς διαταγή για έξοδα.